

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16CoCsp/17/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6118384331
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2024:6118384331.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Štefana Baláža a členov senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a JUDr. Alexandra Mojša, právnej veci žalobcu A. B. C., D., so sídlom Žilina, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, proti žalovanému E. F., nar. XX. XX. XXXX, bytom XXX XX C. G., H. XX, o zaplatenie 3.942,76 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 13Csp/166/2018-74 zo dňa 16. 05. 2019, takto

rozhodol:

I. Krajský súd rozsudok okresného súdu vo výroku, v ktorom okresný súd žalobu vo zvyšnej časti zamietol v časti, v ktorej zamietol žalobu o zaplatenie úrokov po zosplatnení úveru, m e n í tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi úroky z istiny 3.942,76 eur vo výške 10,79 % ročne od 14. 02. 2018 do 20. 08. 2024.

II. Vo zvyšku zamietajúci výrok p o t v r d z u j e.

III. Krajský súd rozsudok okresného súdu vo výroku o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie p o t v r d z u j e.

IV. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania v rozsahu 100% s tým, že o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným rozhodnutím, ktoré vydá súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 3.942,76 eur, kapitalizovaný úrok vo výške 536,57 eur, úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 3.942,76 eur od 14. 02. 2018 do zaplatenia, a to v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšnej časti žalobu zamietol a uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %, do 3 dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým vyšší súdny úradník rozhodne o ich výške. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť mu istinu 3.942,76 eur, úroky vo výške 536,57 eur, zmluvný úrok vo výške 10,79 % z istiny 3.942,76 eur od 14. 02. 2018 do zaplatenia, úroku z omeškania vo výške 5 % ročne z istiny a nezaplatených úrokov od 14. 02. 2018 do zaplatenia a náhrady trov konania na tom skutkovom základe, že jeho právny predchodca Sberbank Slovensko, D., (zlučený so žalobcom od 01. 08. 2017) uzavrel so žalovaným zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 633267, na základe ktorej právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému peňažné prostriedky vo výške 4.000,- eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splácať v mesačných anuitných splátkach a celý úver aj s príslušenstvom bol povinný splatiť do 20. 08. 2024. Po vyčerpaní úveru žalovaný porušil svoje zmluvné povinnosti tým, že prestal uhrádzať jednotlivé splátky riadne a včas, preto žalobca rozhodol o predčasnej splatnosti úveru dňa 13. 02. 2018 po zaslaní upozornenia na omeškanie a možnosť predčasného zosplatnenia II. upomienkou zo dňa 17. 01. 2017. Ku dňu predčasného zosplatnenia predstavovala pohľadávka žalobcu sumu 3.942,76 eur. Žalovaný po zosplatnení úveru neuskutočnil žiadnu úhradu.

2. Okresný súd vec právne posúdil podľa ustanovení § 1 ods. 2, 8, § 2 písm. d/, § 9 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy, podľa § 52 ods. 1, 3, 4, § 54 ods. 1, 2, § 565, § 121 ods. 3, § 517 ods. 1, 2 OZ, podľa § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. a podľa § 151 ods. 1 CSP.

3. Okresný súd žalobu považoval za dôvodnú sčasti, mal za to, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným došlo k uzavretiu platnej spotrebiteľskej zmluvy v písomnej forme, ktorá obsahuje všetky náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase jej uzavretia a nezistil, žiadne okolnosti, v dôsledku ktorých by bolo možné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov v zmysle § 11 zákona č. 129/2010 Z. z. Z prehľadu splácania úveru pre súd vyplynulo, že ku dňu predčasného zosplatnenia predstavoval dlh žalovaného na istine 3.942,76 eur, na úrokoch 536,57 eur a v konaní nebol predložený žiaden dôkaz, ktorý by preukazoval, že žalovaný si svoju povinnosť vrátiť poskytnutý úver riadne a včas splnil. Žalobu zamietol v časti zmluvných úrokov 10,79 % ročne z istiny po zosplatnení úveru, t. j. od 14. 02. 2018 do zaplatenia a v časti úrokov z omeškania vo výške 5 % ročne zo zmluvných úrokov od 14. 02. 2018 do zosplatnenia. Súd mal za to, že veriteľovi patria dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov len do splatnosti dlhu a následne sa dlžník dostáva do omeškania a jej povinný platiť iba úroky z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru, ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi zmluvnými stranami. Žalobu v časti úrokov z omeškania po zosplatnení súd zamietol, keď mal za to, že právo požadovať od dlžníka príslušenstvo z príslušenstva (úroky z omeškania zo zmluvných úrokov), veriteľ nemá, pretože ani Občiansky a ani Obchodný zákonník mu túto možnosť nepriznávajú.

4. O náhrade trov konania okresný súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 2 CSP podľa pomeru úspechu vo veci.

5. Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie v zákonnej 15-dňovej lehote žalobca v rozsahu zamietnutej časti a vo výroku o náhrade trov konania. Namietal správnosť záveru okresného súdu, že žalobcovi patria úroky z istiny len do zosplatnenia pohľadávky žalobcom. Citoval ustanovenia Obchodného zákonníka § 497, § 502 ods. 1, § 503 ods. 3, v zmysle ktorého dlžník je oprávnený vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Úroky je povinný zaplatiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov. Ďalej poukázal na ust. § 16 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z. z., podľa ktorého spotrebiteľ má právo kedykoľvek počas doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere spotrebiteľský úver úplne alebo čiastočne splatiť pred dohodnutou lehotou splatnosti, v takom prípade je spotrebiteľ povinný uhradiť úrok a náklady vzniknuté len za časové obdobie od poskytnutia spotrebiteľského úveru do jeho splatenia. Ďalej poukázal na ust. § 13 ods. 3 toho istého zákona, v zmysle ktorého ak spotrebiteľ uplatní právo podľa odseku 1 (ide o právo spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy o úvere) je povinný zaplatiť veriteľovi istinu a úrok z tejto istiny odo dňa, keď sa spotrebiteľský úver začal čerpať, až do dňa splatenia istiny. Ak zákon č. 129/2010 Z. z. spotrebiteľovi ukladá povinnosť pri odstúpení zaplatiť zmluvne dohodnuté úroky až do dňa splatenia istiny, musí mať k tomu zodpovedajúce právo na zmluvne dohodnuté úroky po zosplatnení aj veriteľ. Úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškanie dlžníka ani prípadné zosplatnenie dlhu, ktoré je skutočnosťou zakladajúcou vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, pričom nárok na úrok z úveru neovplyvňuje. Výklad prezentovaný odvolacím súdom v napadnutom rozhodnutí (zrejme súdom prvej inštancie - pozn. odvolacieho súdu) by znamenal, že porušenie zmluvy zo strany dlžníka sankcionuje veriteľa, ktorý prichádza o dohodnutý zmluvný úrok a zvyhodňuje dlžníka vo forme zníženia úroku na úroveň zákonného úroku z omeškania. Poukázal na dôvodovú správu k zák. č. 106/2014 Z. z. a na judikatúru krajských súdov Slovenskej republiky (strana 4 až 14 odvolania), na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR publikované Zo súdnej praxe pod č. 55/1996, podľa ktorého úroky vo výške dohodnutej pri poskytnutí úveru patria do splatnosti úveru, ak pre prípad omeškania s vrátením poskytnutých peňažných prostriedkov nebola dohodnutá iná sadzba úrokov, patria aj za dobu po splatnosti úveru úroky v rovnakej výške. Ďalej poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33Cdo/212/2014 zo dňa 21. 08. 2014. K nároku žalobcu na úrok z omeškania zo zmluvných úrokov uviedol, že keďže zmluvné úroky ku dňu zosplatnenia celého dlhu boli vyčíslené pevnou sumou, ktorá pripadá na časť anuitných splátok neuhradených dlžníkom, pripadajúca na zmluvný úrok, naakumulovanú ku dňu zosplatnenia a táto sa ďalej (t. j. po zosplatnení celého dlhu) nenavýšuje, nejde o nárok na tento úrok z omeškania o rozpor so zásadou anatocizmu, ktorá má zamedziť neodôvodnenému navyšovaniu nárokov veriteľov ohľadom príslušenstva. Svoj názor podporil

odkazom na rozhodnutia niektorých krajských súdov Slovenskej republiky (strana 14 - 17 odvolania). Rozsudok okresného súdu v napadnutom rozsahu žiadal zmeniť a vyhovieť žalobe v celom rozsahu.

6. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. Podľa názoru odvolacieho súdu žalobca nemá nárok na úroky pri zosplatnení spotrebiteľského úveru a ani na úroky z omeškania z týchto úrokov tak, ako na to poukázal súd prvej inštancie.

7. Po podaní dovolania žalobcom Najvyšší súd SR uznesením sp. zn. 9Cdo/199/2021 rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 14. 05. 2020 sp. zn. 16Co/191/2019 v potvrdzujúcom výroku zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie. Posudzoval dovolateľkou vymedzenú právnu otázku, a teda či nárok na zaplatenie zmluvného úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení a poukázal na to, že táto otázka už bola dovolacím súdom vyriešená rozhodnutím zo dňa 16. 06. 2020 sp. zn. 5Cdo/42/2020 (zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod č. R 5/2021), podľa ktorého po vyhlásení predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí. Na uvedené rozhodnutie nadviazali ďalšie rozhodnutia Najvyššieho súdu SR v dôsledku čoho možno takto uvedený právny názor ohľadom predmetnej právnej otázky považovať za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu. Poukázal na to, že za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplatneniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinností profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania. Dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký ako v čase jeho dojednanja, t. j. veriteľovi patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo. Veriteľovi teda náleží úrok zistený vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.

8. Keďže Krajský súd v Banskej Bystrici v zrušujúcom uznesení č. k. 16Co/191ú2019-109 rozsudok okresného súdu potvrdil vo výroku, ktorým okresný súd vo zvyšnej časti žalobu zamietol a vo výroku o náhrade trov konania a len v týchto výrokoch Najvyšší súd SR zrušil rozsudok krajského súdu, v ďalšom konaní sa odvolací súd zaoberal len tou skutočnosťou, či veriteľovi – žalobcovi v tomto konaní patria úroky z istiny aj po zosplatnení úveru. Viazaný právnym názorom Najvyššieho súdu SR dospel k záveru, že veriteľovi tieto úroky patria, a preto v tomto výroku rozsudok okresného súdu zmenil a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi úroky z istiny 3.942,76 eur vo výške 10,79 % ročne od 14. 02. 2018 do 20. 08. 2024, teda do doby, kedy by bola v prípade neporušenia zmluvných povinností žalovaného uplynula splatnosť úveru, a teda žalovaný bol celý úver aj s príslušenstvom povinný splatiť do 20. 08. 2024.

9. Krajský súd vo zvyšku zamietajúci výrok potvrdil, teda výrok, v ktorom okresný súd zamietol žalobu v časti úrokov z omeškania vo výške 5% ročne zo zmluvných úrokov od 14. 02. 2018 do zosplatnenia, a to z rovnakých dôvodov, aké sú uvedené v rozsudku krajského súdu sp. zn. 16Co/191/2019-109 zo dňa 14. 05. 2020, a teda, že právo požadovať po dlžníkovi príslušenstvo z príslušenstva (úroky z omeškania zo zmluvných úrokov) veriteľ nemá, a týmto smere sa odvolací súd plne stotožňuje s dôvodmi napadnutého rozsudku (viď. bod 31. dôvodov rozsudku okresného súdu).

10. Krajský súd potvrdil rozsudok okresného súdu aj vo výroku o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie, okresný súd o tejto náhrade rozhodol správne podľa pomeru úspechu vo veci podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP a podľa rovnakej zásady ustanovenia rozhodol odvolací súd aj o povinnosti žalobcu zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania s tým, že o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným rozhodnutím, ktoré vydá súdny úradník (viď. § 262 ods. 2 CSP).

11. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,

- b) kto ho robí,
 - c) ktorej veci sa týka,
 - d) čo sa ním sleduje a
 - e) podpis.
- (§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).